

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Țurcan Anatolie și Timofti Vladimir,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Kocaman Omer, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.01.2019 - 21.03.2019;

Instanța de apel: 20.03.2020 - 18.11.2020;

Instanța de recurs: 23.03.2021 - 25.08.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 martie 2019, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală, Kocaman Omer a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceia ce constituie 25 000 lei.

În baza art.105 Cod penal, s-a dispus în privința lui Kocaman Omer expulzarea de pe teritoriul Republicii Moldova, ținând cont de dreptul la respectarea vieții private a acestuia.

S-a încasat de la Kocaman Omer în contul statului cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor în mărime de 10 500 lei și cheltuielile suportate pentru traducere în mărime de 3 098,50 lei, în total suma de 13 598,50 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Kocaman Omer în perioada anului 2018, data exactă nu a fost stabilită, urmărind scopul confecționării și folosirii documentului oficial fals, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, a determinat persoane necunoscute, neidentificate de organul de urmărire penală, în vederea confecționării a două pașapoarte și un buletin de identitate pe numele său.

Ulterior, obținând actele menționate, aflându-se în incinta Aeroportului Internațional Chișinău, amplasat pe bd. Dacia 80/3, mun. Chișinău, dorind să traverseze frontiera Republicii Moldova, cu cursa aeriană Chișinău-Moscova, în

timpul controlului de frontieră, pe direcția „ieșire”, a prezentat pașaportul cu nr.U07665502 eliberat pe numele Kocaman Omer, unde în urma verificării pașaportului primului cu seria xxx, de către angajatul Aeroportului Internațional Chișinău, au apărut suspiciuni privind veridicitatea pașaportului și ca rezultat acesta a fost ridicat.

În cadrul controlului de frontieră de nivelul doi, la cet. Kocaman Omer au fost depistate și ridicate: un pașaport special cu nr.xxx, un permis de conducere cu numărul și seria xxx, un permis de conducere cu numărul și seria xxx, toate eliberate pe numele acestuia de către autoritățile Republicii Turcia și un buletin de identitate numărul și seria xxx eliberat pe numele cet. Kilic Bulent de către autoritățile Republicii Turcia, însă imaginea fotografică fiind a cet. Kocaman Omer.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.334 din 11.09.2018 s-a stabilit că, blancheta pașaportului special al Republicii Turcia cu seria și numărul S 02069064, eliberat pe numele Kocaman Omer, a.n.22.01.1979, la data de 18.11.2017, este confecționată din hârtie, cu semn filigran, elemente fluorescente în raze UV, cu folosirea formelor de tipar de tip ofset - plasa de fond, rubricile, imprimanta laser - completarea rubricilor, fotografiile, seria și numărul pașaportului de pe pagina cu date personale, zona mecanolizibilă, numărul pașaportului și codul de bare de pe prima pagină și perforarea laser - numărul de pe paginile 3-28 și forțașul din spate, și nu corespunde cu metoda de confecționare a blanchetei autentice pașaportului special al Republicii Turcia. Blancheta pașaportului Republicii Turcia cu seria și numărul xxx, eliberat pe numele Kocaman Omer, a.n.01.01.1979, la data de 18.11.2017, corespunde cu metoda de confecționare a blanchetei autentice a pașaportului Republicii Turcia, dar conține manipulări redată prin rebroșarea pașaportului cu un alt fir și substituirea paginii nr.1-2 (pagina cu date personale) cu cele actuale.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.334/1 din 24.09.2018 s-a stabilit că blancheta buletinului de identitate nr. și seria xxx pe numele Kilic Bulent, a.n.16.05.1975, cu nr.xxx, corespunde metodei de confecționare a blanchetei buletinului de identitate autentic al Republicii Turcia, dar are modificări în conținut prin înlocuirea fotografiei inițiale cu cea actuală. Imaginea fotografică din buletinul de identitate nr. și seria xxx pe numele Kilic Bulent, a.n. 16.05.1975, cu nr. de identitate 58342217990, Republica Turcia și imaginile fotografice din permisul de conducere cu nr.AR №476245 pe numele Kocaman Omer, Republica Turcia; permisul de conducere cu nr. AG 528041 eliberat pe dată de 22.12.1997 pe numele Kocaman Omer, Republica Turcia; cartea de identitate nr.xxx pe numele Kocaman Omer, a.n.22.01.1979 nr. de identitate xxx, valabilitatea 13.05.2028, Republica Turcia reprezintă una și aceeași persoană.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului Kocaman Omer întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, adică confecționarea, deținerea și folosirea documentului oficial fals, care acordă drepturi, săvârșită de două persoane.

3. Avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Kocaman Omer să fie liberat de răspundere penală conform art.55 Cod penal cu

tragere la răspundere contravențională sau cu stabilirea în privința acestuia pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în limitele minime prevăzute de legea penală; cheltuielile judiciare să fie trecute în contul statului; solicitarea expulzării lui Kocaman Omer de pe teritoriul Republicii Moldova, potrivit prevederilor art.105 Cod penal, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cerințelor sale apărarea a invocat că:

- conform art.55 Cod penal, persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că, corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale. Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu alin.(1) li se poate aplica sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de până la 150 de unități convenționale. Însă, la aplicarea pedepsei inculpatului Kocaman Omer, prima instanță nu a ținut cont real de prevederile legale sus citate;

- Kocaman Omer poate fi liberat de răspundere penală cu tragere la răspundere contravențională;

- potrivit prevederilor art.75 Cod penal la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familie acestuia. Pretinsa aplicare a prevederilor art.75 Cod penal, se rezumă doar la declararea referitor la aplicarea lor;

- de asemenea, consideră că prima instanță prin sentința pronunțată, real nu a aplicat și prevederile art.76 Cod penal, care obligă de a lua în considerare la aplicarea pedepsei circumstanțele atenuante. În această ordine de idei, reține că prima instanță nu a ținut real cont de faptul că inculpatul Kocaman Omer integral a recunoscut vinovăția, a manifestat căință sinceră de cele întâmplate și a acceptat examinarea cauzei în procedură simplificată, conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, judecata pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în acest sens beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor minime de pedeapsă prevăzută de lege în cazul pedepsei cu amendă;

- Kocaman Omer, fiind audiat în ședința de judecată a declarat că dorește să achite amenda;

- prima instanță nu a ținut cont de faptul că inculpatul Kocaman Omer este fără antecedente penale;

- consideră că, aplicarea pedepsei pentru infracțiunea comisă, sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceia ce constituie 25 000 lei, este una prea mare, ori Kocaman Omer a declarat că are la întreținere doi copii minori;

- avocatul opinează că, la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a ținut cont și de prevederile art.79 Cod penal, referitor la aplicarea pedepsei mai blânde, decât cea prevăzută de lege;

- inculpatul este în prezența circumstanțelor excepționale, care permitau primei instanțe aplicarea unei pedepse sub limita minimă prevăzută la art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal;

- referitor la încasarea de la Kocaman Omer în contul statului a cheltuielilor judiciare suportate în cadrul procesului penal pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor în mărime de 10 500 lei și cheltuielile suportate pentru traducere în mărime de 3 098,50 lei, în total suma de 13 598,50 lei, consideră că este lipsită de temei juridic, din considerentele că: în conformitate cu prevederile art.227 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal; potrivit art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Prin prisma normelor de drept evidențiate, instanța de judecată urmează să dispună ca încasarea cheltuielilor judiciare suportate în cadrul procesului penal pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor în mărime de 10 500 lei și cheltuielile suportate pentru traducere în mărime de 3 098,50 lei, în total suma de 13 598,50 lei, să fie trecute în contul statului;

- referitor la expulzarea lui Kocaman Omer de pe teritoriul Republicii Moldova, potrivit prevederilor art.105 Cod penal, consideră că este neîntemeiată, din următoarele motive: infracțiunea comisă conform art.16 Cod penal este una mai puțin gravă, mai mult ca atât nu afectează ordinea publică, nu sunt cauzate prejudicii, expulzarea lui Kocaman Omer nu este proporțională cu acțiunea comisă și nu în ultimul rând personalitatea inculpatului, care este anterior nejudecat, a manifestat căința sinceră, a explicat motivele pentru care s-a purces la aceste acțiuni.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020, a fost admis apelul avocatului Munteanu Angela în numele inculpatului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care cheltuielile suportate pentru traducere în mărime de 3 090,50 lei au fost trecute în contul statului, în rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt, just a aplicat în speță normele de procedură penală și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut că, inculpatul Kocaman Omer în instanța de apel nu s-a prezentat. Fiind citat legal la ultima adresă cunoscută mun. Chișinău, str. Petricani 9, citația a fost remisă cu mențiunea „adresă incompletă”.

Prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30.09.2020, sa dispus anunțarea în căutare a inculpatului Kocaman Omer. Din informația Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Direcția investigații speciale nr.35/5-1297 din 09.11.2020, rezultă pornirea dosarului de căutare nr.2018875069 și faptul că se întreprind măsuri de stabilire a locului aflării inculpatului.

În această ordine de idei, instanța de apel a indicat că, audiind participanții la proces, ținând cont de faptul că sunt anexate la materialele cauzei probe verosimile,

precum că, Kocaman Omer a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată, conducându-se de prevederile art.321 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia, fapt ce nu constituie o încălcare a dreptului la apărare și la un proces echitabil.

Față de lucrul judecat de prima instanță, instanța de apel a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatului Kocaman Omer, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de apel a notat că, prima instanță în mod întemeiat a încadrat acțiunile lui Kocaman Omer în baza prevederile art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Așadar, instanța de apel consideră că, în prima instanță s-a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului Kocaman Omer în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal.

4.2. Cu referire la individualizarea pedepsei penale inculpatului Kocaman Omer, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei pedepsei, corect a aplicat normele legale, și, în conformitate cu prevederile art.7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a reținut că, norma art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.

Astfel, în corespundere cu prevederile art.16 Cod penal, infracțiunea săvârșită de Kocaman Omer se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave.

Ca circumstanță ce atenuază răspunderea penală a inculpatului, în conformitate cu prevederile art.76 Cod penal, prima instanță a constatat: căința sinceră, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii.

Circumstanțe agravante pentru inculpat conform art.77 Cod penal, prima instanță nu a stabilit.

Totodată, instanța de apel a constatat că la formarea viziunii complete asupra persoanei și condițiilor de viață a familiei inculpatului Kocaman Omer, prima instanță justificat a reținut că acesta se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost judecat (revendicare f.d.27), vina a recunoscut-o încă la faza de urmărire penală, se căiește pentru fapta comisă, este căsătorit și are la întreținere doi copii minori.

Așadar, prima instanță a ținut cont de faptul că inculpatul a indicat referitor la situația materială a acestuia că îi permite achitarea unei pedepse cu amendă, potrivit declarațiilor sale date în prima instanță, precum că: "Are 2 copii minori la întreținere de 2 ani și 3,6 ani. Nu are nici un venit financiar deoarece nu muncește, dar cu ajutorul prietenilor va găsi bani pentru a achita amenda, din aceste

circumstanțe a solicitat de a-i fi aplicată o pedeapsă cu amendă mai mică".

Totodată, având în vedere faptul că, cauza penală a fost examinată în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, prima instanță în mod întemeiat a considerat necesar de a-i stabili inculpatului pedeapsa sub formă de amendă ținând cont de noile limite minime și maxime ale pedepsei prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, respectiv în limitele a 412,5 unități convenționale până la 712,5 unități convenționale, adică în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 25 000 lei.

Astfel, instanța de apel atestă că, prima instanță de fond a ținut cont de prevederile art.64 alin.(3) Cod penal, care prevede că mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale.

Instanța de apel consideră că afirmațiile avocatului privind liberarea inculpatului de răspundere penală cu tragere la răspundere contravențională reprezintă o opinie subiectivă.

În continuare, instanța de apel a mai reținut că, motivul invocat de avocat precum că inculpatul are doi copii minori la întreținere a fost luat în considerație de către prima instanță la stabilirea categoriei de pedeapsă, or inculpatului Kocaman Omer nu i s-a aplicat cea mai aspră pedeapsă sub formă de închisoare prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) Cod Penal, dar cea mai blândă sub formă de amendă și i s-a acordat acestuia șansa de a se reabilita în fața societății, a se corecta prin comportament decent și a avea posibilitatea de a-și întreține și educa copiii.

Instanța de apel a statuat că pedeapsa stabilită de către prima instanță cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă este echitabilă, întrucât este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

De asemenea, instanța de apel a reținut că conform art.105 alin.(1) și (3) Cod penal, se prevede că cetățenilor străini și apatrizilor care au fost condamnați pentru săvârșirea unor infracțiuni li se poate interzice rămânerea pe teritoriul țării. La luarea deciziei privind expulzarea persoanelor prevăzute la alin.(1) se va ține cont de dreptul la respectarea vieții private a acestora.

Pentru a decide expulzarea se cer să fie întrunite următoarele condiții, care sunt acumulate în prezenta speță: a) făptuitorul să fi săvârșit o infracțiune prevăzută de legea penală națională sau a altui stat; b) să nu existe motive serioase de a crede că prin expulzare persoana va fi supusă la tortură, tratament inuman sau la pedeapsa cu moartea în statul în care urmează să fie expulzat; c) rămânerea pe teritoriul RM a făptuitorului constituie un pericol social care impune aplicarea expulzării ca măsură de siguranță; d) făptuitorul să fie cetățean străin sau apatrid, iar acesta din urmă să nu aibă domiciliu în RM (Kocaman Omer are domiciliul în Turcia, Antalya, Y. Hasbahce, Yaula Yolu 65 și este cetățean al Turciei).

În acest context, instanța de apel a reținut că inculpatul nu a prezentat înscrisuri ori acte confirmative ce ar face dovada cel puțin a inițierii procedurii de dobândire a unui statut ce i-ar permite aflarea acestuia pe teritoriul Republicii Moldova.

Reieșind din faptul că inculpatul Kocaman Omer este cetățean al Turciei, conform prevederilor art.105 alin.(1) și (3) Cod penal, prima instanță corect a considerat necesar de a aplica în privința inculpatului Kocaman Omer, măsura de

siguranță - expulzarea ținând cont de dreptul la respectarea vieții private a acestuia.

4.3. Cu referire la cheltuielile judiciare, instanța de apel a constatat că din materialele dosarului, în speță au fost înregistrate cheltuieli judiciare în legătură cu efectuarea expertizei tehnice a documentelor în mărime de 10 500 lei și cheltuielile suportate pentru traducere în mărime de 3 098,50 lei, în total suma de 13 598,50 lei.

De asemenea, a subliniat că prin Legea RM nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative” la art.143 alin.(2) care prevedea că „plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat” a fost abrogat.

Din materialele cauzei penale, rezultă că pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor (rapoartele nr. 334 din 11.09.2018 și nr. 334/1 din 24.09.2018), au fost suportate cheltuieli în sumă de 10 500 lei.

Instanța de apel a indicată că, prima instanță corect a dispus încasarea de la Kocaman Omer în contul statului cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal pentru efectuarea expertizei tehnice a documentelor în mărime de 10 500 lei, or efectuarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o. Ca urmare, cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Cu referire la cheltuielile suportate pentru traducere în mărime de 3 098,50 lei, instanța de apel a menționat că, în conformitate cu art.6 par.3) al Convenției Europene a Drepturilor Omului, „Orice acuzat are, mai ales, dreptul: a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa; b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer; d) să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării; e) să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere”.

În aceste sens, instanța de apel a evidențiat că potrivit prevederilor art.229 alin.(2) Cod procedură penală: "instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor...".

Urmare celor menționate, instanța de apel a admis în această parte argumentele invocate de apelant și consideră că cheltuielile suportate pentru traducere în mărime de 3 098,50 lei urmează a fi trecute în contul statului.

5. Avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului, în temeiul pct.5) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile adoptate și solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Kocaman Omer să fie liberat de răspundere penală conform art.55 Cod penal cu tragere la răspundere contravențională sau cu stabilirea acestuia pentru comiterea

infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă în limitele minime prevăzute de legea penală; cheltuielile judiciare să fie trecute în contul statului; solicitarea expulzării lui Kocaman Omer de pe teritoriul Republicii Moldova, potrivit prevederilor art.105 Cod penal, să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cerințelor sale invocă argumente că, instanțele ierarhic inferioare nu au motivat de ce Kocaman Omer nu poate fi liberat de răspundere penală și tras la răspundere contravențională sau aplicată amenda minimă în limitele minime prevăzute de legea penală.

Consideră hotărârile instanțelor inferioare ca fiind nemotivate la capitolul individualizării pedepsei aplicate lui Kocaman Omer, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal. Or, pedeapsa aplicată inculpatului Kocaman Omer este contrară prevederilor art.75 alin.(1), (2) Cod penal.

Indică că, infracțiunea imputată lui Kocaman Omer este una mai puțin gravă, respectiv pentru comiterea unei infracțiuni mai puțin grave, având în vedere că nu există prejudiciul material cauzat, se impunea aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în limitele minime prevăzute de legea penală.

Pe de altă parte, retine că la judecarea cauzei lui Kocaman Omer în instanța de apel, procurorul nu a prezenta probe verosimile că ultimul a renunțat la dreptul său de a apărea în fața instanței de apel și de a se apăra personal.

Consideră că, pretensele citații anexate la materialele cauzei nu confirmă citarea legală a lui Kocaman Omer și refuzul lui de ași exercita dreptul de a se apăra personal. Mai mult, n-au fost prezentate probe verosimile în confirmarea ipotezei că Kocaman Omer se sustrage de la judecată.

Relevă că, la materialele dosarului nu există dovada de recepție de către Kocaman Omer a citației judiciare. Astfel, în cazul dat instanța de apel nu a citat inculpatul Balaur I. în modul prevăzut de lege pentru ședința de judecată și a pronunțat o soluție prin care a lezat inculpatului dreptul la un proces echitabil, sub aspectul că acesta a fost lipsit de dreptul de a fi legal citat în apel, de a participa în apel, de a se pronunța asupra apelului personal sau prin avocatul ales. Kocaman Omer a fost anunțat în căutare în 2016, la materialele cauzei fiind anexat certificatul, privind existența dosarului de căutare ulterior fiind prezentată informația că, acesta n-a traversat frontiera și nu este peste hotarele țării.

În continuare, instanța de apel, a dispus examinarea cauzei penale de învinuire a lui Kocaman Omer în lipsa inculpatului, care a fost anunțat în căutare de către instanța de apel, fără a întreprinde toate măsurile prescrise pentru a avea temei de a examina cauza în lipsa acestuia, adică fără a verifica rezultatele căutării, nerespectând prevederile art.321 Cod de procedură penală.

Conchide că, instanța de apel nu a stabilit că inculpatul Kocaman Omer lipsește nemotivat, nu a decis judecarea cauzei în lipsa inculpatului în temeiul unuia din cele 3 prevăzute de lege, care constituie motive de excepție, precum și nu a verificat rezultatele căutării.

6. Asupra recursului prezintă referință procurorul care se pronunță pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, deoarece instanța de apel și-a argumentat suficient soluția în sensul pedepsei penale aplicate și în privința examinării cauzei penale în absența inculpatului.

Potrivit acușării, instanțele judecătorești corect și justificat și-au motivat

soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, luând în considerație probele administrate și cercetate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, fiind apreciate conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, verificate în instanța de apel conform art.414 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate

Concluzia instanței precum că Kocaman Omer a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată, se întemeiază pe faptul că fiind citat legal la ultima adresă cunoscută: mun. Chișinău, str. Petricani 9, citația a fost remisă cu mențiunea „adresă incompletă”.

Astfel, prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30.09.2020 s-a dispus anunțarea în căutare a inculpatului Kocaman Omer. Din informația Inspectoratului General al Poliției de frontieră, Direcția investigații speciale nr.35 5-1297 din 09 11.2020, rezultă pornirea dosarului de căutare nr.2018875069 și faptul întreprinderii măsurilor de stabilire a locului aflării inculpatului.

În concluzie, acuzarea evidențiază că, recursul declarat nu abordează probleme de drept de importanță generală pentru jurisprudență, iar motivele invocate au primit aprecierea instanței inferioare în procedura de control ierarhic în ordine de apel.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu prevederile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului declarat, se retine că, recurentul invocă temeiurile de casare prevăzute la art.427 alin.(1) pct.5), 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal retine că, în esență, criticele părții apărării se axează pe ideea că instanța de apel la caz a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului fără a fi citat legal, precum și că instanțele ierarhic inferioare au individualizat pedeapsa inculpatului contrar prevederilor legale.

Însă, verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul conchide că acestea sunt neîntemeiate.

În primul rând, cu referire la temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct.5) Cod de procedură penală, instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel precum că Kocaman Omer a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată, se întemeiază pe faptul că fiind citat legal la ultima adresă cunoscută: mun. Chișinău, str. Petricani 9, citația a fost remisă cu mențiunea „adresă incompletă” (vol. II, f.d.11).

În plus, instanța de recurs evidențiază că inculpatul Kocaman Omer fiind citat la aceeași adresă de către prima instanță - mun. Chișinău str. Petricani 9, a recepționat citația, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție (vol. I, f.d.183).

Ulterior, prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 30.09.2020 s-a dispus anunțarea în căutare a inculpatului Kocaman Omer (Vol. II, f.d.26). Din informația Inspectoratului General al Poliției de frontieră, Direcția investigații speciale nr. 35/5-1297 din 09.11.2020, rezultă pornirea dosarului de căutare nr. 2020870256 și faptul că se întreprind măsuri de stabilire a locului aflării inculpatului, iar în caz de reținere se obligă a informa instanța (Vol. II, f.d.35).

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că, potrivit art.321 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță.

În acest context, instanța de recurs respinge argumentul părții apărării că instanța de apel a examinat cauza în lipsa inculpatului fără a fi citat legal. Or, instanța de apel a întreprins toate măsurile posibile în vederea asigurării prezenței inculpatului Kocaman Omer, la materialele cauzei fiind prezente probe incontestabile în acest sens.

Mai mult, inculpatul Kocaman Omer cunoscând despre existența dosarului penal, avea obligația de a prezenta diligență și de a se interesa de soarta acestuia, de altfel, circumstanțe care indică că inculpatul se ascunde intenționat de la prezentarea în instanță.

În al doilea rând, cu referire la temeiul prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia

persoana se declară vinovată.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul menționează că, pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța de judecată trebuie să se conducă de limitele pedepsei stabilite de sistemul dreptului penal, care sunt relativ determinate. Aceste pedepse sunt: minimum și maximum prevăzut de fiecare infracțiune în parte.

Astfel, lui Kocaman Omer în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, adică în limitele prevăzute de lege și totodată, s-a luat în considerație faptul că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală.

Or, sancțiunea art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, prevede amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale, iar conform prevederilor art.64 alin.(3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3 000 unități convenționale, iar pentru infracțiunile săvârșite din interes material – până la 20 000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

Prin urmare, instanța de apel corect și-a argumentat poziția la aplicarea pedepsei care este una echitabilă, stabilită în limitele legii și direct proporțională cu gravitatea faptei comise, luând în considerație că, inculpatul a recunoscut vina, judecarea cauzei a avut loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, căința sinceră și faptul că infracțiunea comisă face parte din categoria celor mai puțin grave, necesitatea asigurării unui comportament adecvat a inculpatului în viitor, precum și atitudinea lui față de infracțiunea comisă, de consecințele acesteia și care va fi în măsură să atingă scopul pedepsei penale, de restabilirea echității sociale și corectarea condamnatului.

Pedeapsa penală, potrivit art.61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Or, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Din decizia instanței de apel se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei, instanța a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.7, 61, 64 alin.(3), 75 și 76 Cod penal.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal statuează că pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, a fost stabilită și

individualizată corect, în așa fel încât acesta să se convingă de necesitatea respectării legii penale și totodată, evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Referitor la solicitarea apărării cu privire la liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională a inculpatului, instanța de recurs evidențiază că Codul penal prevede liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională (art. 55 Cod penal), care poate fi aplicată doar în cazul când instanța de judecată constată că în cauză sunt întrunite condițiile obligatorii prescrise de această normă și anume: a) infracțiunea săvârșită să fie de categoria celor ușoare ori mai puțin grave; b) să fie săvârșită pentru prima oară; c) să-și recunoască integral vina; d) să fie reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune; e) să se constate că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal reține că, prin sintagma „poate” din textul art.55 alin.(1) Cod penal, aplicarea acestei norme nu trebuie înțeleasă ca o obligație față de instanța de judecată, or, alin. (1) stipulează că, în cazul când sunt stabilite condițiile menționate supra, instanța trebuie să ajungă la convingerea că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Prin urmare, instanța de judecată, în persoana judecătorului, care ținând cont de prevederile art.art.26, 101 Cod de procedură penală, adoptă soluția, inclusiv și în baza propriei convingeri, conform prevederilor art.art.55, 75 Cod penal.

Astfel, în situația când instanța consideră că, corectarea persoanei vinovate nu va putea fi atinsă prin soluția de liberare de răspunderea penală cu tragerea la răspunderea contravențională, nu va aplica prevederile art.55 Cod penal.

În speța discutată, instanța de apel corect a conchis că în privința inculpatului nu este temei de aplicare a art.55 Cod penal.

În plus, se reține că motivele invocate în recursul de pe rol, au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (vol. II, f.d.42-59) în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția

inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Munteanu Angela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020, în cauza penală în privința inculpatului Kocaman Omer, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 22 octombrie 2021.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir